

KESKKONNAAMET

Margus Reimann
Riigimetsa Majandamise Keskus
margus.reimann@rmk.ee

Teie 29.12.2023 nr 3-2.1/2023/8004

Meie 26.01.2024 nr 13-4/23/25833-2

**Vastus päringule seoses metsateatisega nr
50000663065**

Austatud Margus Reimann

Pöördusite 29.12.2023 kirjaga¹ Keskkonnaameti poole seoses raadamise metsateatisega nr 50000663065 (edaspidi *metsateatis*) tehtud keelduva otsusega. Raadamine oli kavandatud Selektor Projekt OÜ poolt koostatud teeprojekti „Riigitee nr 11380 Riisipere-Vasalemma km 4,155 Audeküla tee ja km 7,396 Munalaskme raba tee ristumiskohtade ehitamise projekt” alusel. Kirjutasite, et raadamise keelamise põhjendus ei olnud piisav Transpordiametile. Seetõttu soovite teada, milliseid töid on Riigimetsa Majandamise Keskusel võimalik Riisipere-Vasalemma tee (riigitee nr 11380) km 4,155 ja Audeküla tee ristimiku nähtavuse kolmnurgas Orkjärve looduskaitseala Aude soo sihtkaitsevööndis teha liiklusohutuse ja liiklejate turvalisuse tagamiseks ja parandamiseks.

Metsateatisega nr 50000663065 kavandati raadamist Orkjärve looduskaitseala Aude soo sihtkaitsevööndis, mis on ühtlasi ka Natura 2000 võrgustikku kuuluv Orkjärve loodusala.

Orkjärve looduskaitsealal kehtiv kaitsekord on kehtestatud Vabariigi Valitsuse 07.07.2005 määrusega nr 164 „Orkjärve looduskaitseala kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri” (edaspidi *kaitse-eeskiri*). Kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 1 sätestab, et looduskaitseala on kaitse alla võetud Orkjärve raba ja rabametsade, Viisusoo madalsookoosluste ning haruldaste ja kaitsealuste liikide kaitseks.

Lisaks jäi metsateatisega nr 50000663065 kavandatud raadamisala Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel II kaitsekategooria kaitsealuse linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) elupaika (registrikood KLO9101733). Metsis on vastavalt kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p 2-le ka kaitseala kaitse-eesmärkide seas. Väheses osas (0,02 ha ulatuses) jäi kavandatud raadamisala ka loodusdirektiivi² I lisas nimetatud elupaigatüüpi siirdesoo- ja rabametsad (91D0*), mis on vastavalt kaitse-eeskirja § 1 lg 1 p-le 3 samuti looduskaitseala kaitse-eesmärgiks ning samuti Orkjärve loodusala kaitse-eesmärgiks³.

¹ Registreeritud Keskkonnaameti dokumendihaldussüsteemis 29.12.2023 nr 13-4/23/25833 all.

² EÜ nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitse kohta.

³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” p 2 alapunkt 271.

Looduskaitseseaduse (edaspidi *LKS*) § 30 lg 1 kohaselt on sihtkaitsevöönd kaitseala maa- või veeala seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks. Sama paragrahvi lg 2 p-de 1 ja 2 kohaselt on sihtkaitsevööndis majandustegevus ja loodusvarade kasutamine keelatud, juhul kui kaitse-eeskirjaga ei sätestata teisiti. Kaitse-eeskirja § 6 lg 1 p 1 ja 2 kohaselt on kaitsealal keelatud majandustegevus ja loodusvarade kasutamine, välja arvatud kaitse-eeskirjas sätestatud lubatud tegevusteks.

Vastavalt majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 3 lg-le 1 ja 2 on majandustegevus iga iseseisvalt teostatav, tulu saamise eesmärgiga püsiv tegevus, mis ei ole seadusest tulenevalt keelatud. Tegevus, mille suhtes on kehtestatud teatamis- või loakohustus, loetakse samuti majandustegevuseks ka juhul, kui selle eesmärk ei ole tulu saamine. Metsaraie kui üks metsaseaduse (edaspidi *MS*) §-st 16 tulenev metsa majandamise viis on käsitletav majandustegevusena LKS § 30 lg 2 p 1 ja kaitse-eeskirja § 6 lg 1 p 1 tähenduses, samuti loodusvara (puit) kasutamisenä LKS § 30 lg 2 p 2 ja kaitse-eeskirja § 6 lg 1 p 2 tähenduses.

Orkjärve looduskaitseala sihtkaitsevööndis lubatud tegevused on sätestatud kaitse-eeskirja §-s 5, mille lg 8 p 2 sätestab, et Aude soo sihtkaitsevööndis on lubatud puu- ja põõsarinde harvendamine vastavalt kaitse-eesmärgile, mis on sätestatud kaitse-eeskirja § 1 lg-s 1. Raadamine nähtavuskolmnurga tekitamiseks ei ole kaitse-eesmärgi täitmiseks vajalik, vastupidi, see kahjustab kaitse-eesmärgi ja ala seisundit.

Lisaks on raadamine vastuolus looduskaitseala kaitse-eesmärgiga säilitada rabametsi. Raadamise tulemusel väheneks nii kaitsealuse liigi elupaiga kui ka loodusdirektiivi elupaigatüübi pindala. Looduskaitseala kaitsekorralduskavas⁴ toodud kaitseala pikaajaline kaitse-eesmärk (30 aastat) on, et elupaigatüüp oleks säilinud 82,8 ha-l ja elupaigatüübi esinduslikkus kogu kaitsealal on keskmiselt B. Lühiajaline kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk (10 aastat) on, et elupaigatüüp oleks säilinud 80,5 ha-l ja elupaigatüübi esinduslikkus kogu kaitsealal on keskmiselt B. Elupaigatüüpi on inventeeritud kaitsealal kokku 80,5 ha ja seega ühtegi osa elupaigast ei tohi hävitada. Raadamine hävitab elupaiga kogu raadamisala ulatuses, st väheneb elupaigatüübi pindala. Seega oleks raadamisel ebasoodne mõju kaitse-eesmärkidele ja kaitseala seisundile.

Keskkonnaameti koostööst Audeküla tee rajamisele

Kirjaga nr 6-2/22/3577-2 ei nõustunud Keskkonnaamet ehitusloa väljastamisega projekti alusel, mille joonisel (töö nr 21/3446) oli kajastatud Audeküla tee rajamine ja raadamine Orkjärve looduskaitsealal. Kirja märkuste esimeses punktis juhib Keskkonnaamet tähelepanu, et keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang tuleb anda tegevuse korral, mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik, kuid mis võib üksi või koostöös muu tegevusega eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti.

Keskkonnaamet nõustus kirjaga nr 6-2/22/3577-4 ehitusloa väljastamisega projekti alusel, **mille joonisel (töö nr 21/3446-1) Audeküla teed kajastatud ei ole ja seega raadamist Orkjärve looduskaitseala sihtkaitsevööndis ettenähtud ei olnud.**

Projektile, kus Audeküla tee rajamise tõttu sooviti raadamist Orkjärve looduskaitsealal, oleks tulnud teha keskkonnamõjude eelhindang, kuna tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala või kaitstavat loodusobjekti. Kuna sooviti raadamist sihtkaitsevööndis Natura 2000 võrgustikku kuuluval looduselal kaitsealuse liigi ja elupaigatüübi alal, siis ei oleks eelhindang saanud jõuda järeldusele, et mõju puudub ja oleks tulnud läbi viia täiemahuline

⁴ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 10.09.2019 käskkirjaga nr 1-2/19/10 „Orkjärve looduskaitseala kaitsekorralduskava 2019-2028”.

keskkonnamõjude hindamine (KMH). KMH käigus oleks selgunud, kas ja mis mahus oleks raadamine selles asukohas mõeldav.

Kuna KMH-d tehtud ei ole ja Keskkonnaamet on andnud nõusoleku ehitusloale, kus tee rajamist ja raadamist kajastatud ei ole, siis tulnuks Keskkonnaameti hinnangul tee rajamisest sellisel kujul loobuda. Sellisel juhul ei oleks tekkinud vajadust ka uue ristmiku tarbeks nähtavuskolmnurga tekitamisele. Rõhutame, et projekti menetlemisel on tehtud menetlusviga, mis viib realiseerumisel Natura 2000 võrgustikku kuuluva ala olulise kahjustamiseni.

Kuna Audeküla tee on praeguseks rajatud, siis on Keskkonnaameti hinnangul ohutuse suurendamiseks võimalik kaaluda Audeküla tee ja Riisipere-Vasalemma teede ristumiskoha läheduses näiteks suurima lubatud sõidukiiruse vähendamist või ka ühe variandina tee likvideerimist ja vajadusel uue projekteerimist.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Liilia Tamm
juhtivspetsialist
metsaosakond

Raimond Kaev 5695 1141
raimond.kaev@keskkonnaamet.ee